XI. KURENDA SZKOLNA.

1963.

3. 672. Normale für die Klassentheilung.

Durch die in neuester Zeit sich ergebene Uiberfüllung der einzelnen Schulklassen an manchen hauptschulen ift eine Theilung derfelben nothwendig geworden, wodurch Rebenklassen ins Leben traten.

In den Orten, wo dieses nothwendig war, ist diese Theilung nicht immer ohne Geräusch und uns liebtamen Reibungen abgelaufen. Um diesem Uibelstande zu begegnen, hat die Diözesanbehörde von der hohen f. f. Regierungsbehörde ein diesbezügliches Normale sich erbeten. Dasselbe wurde mit Erlaß v. 10. Juli 1863 3. 11420 herabgegeben und lautet so:

"Nach Würdigung der von den Hochwürdigen Konfistorien erstatteten Unträgen wegen Festsetzung einer Norm bei Verteilung der Schüler in die Haupt= und Parallelklasse

findet man Folgendes zu bemerken:

Die Aufstellung einer für alle Falle außreichenden allgemeinen Norm dürfte ohne Beeinträchtigung des Schulinteresses nicht möglich sein; immer wird diese Verteilung dem Takte, der Klugheit und Gewissen haftigkeit des jeweiligen Schulvorstandes überlassen bleiben müssen.

Doch hatte dieser hiebei nachstehende Bestimmungen genau zu berücklichtigen:

1. Das so nütliche System des Alternirens und dessen Zweck darf nie außer Acht gelassen werden, daher keinem Lehrer, welcher in die höhere Klasse aufsteigt, ohne wichtige Ursache ein Kind entzogen werden sollte, welches demselben Lehrer in der früheren Klasse anvertraut war und eine gute Fortgangsklasse erhielt.

2. Wenn die Hauptschule und die Parallelklassen in verschiedenen, von einander etwas entfernten Gebäuden untergebracht sind, soll die Entfernung der Wohnung der Schu-

fer nicht unbeachtet bleiben.

3. Der billige Wunsch einsichtsvoller Eltern wäre nach Möglichkeit zu berücksichtigen.

4. Wenn mehrere Schüler einer Klasse bei einem und demselben Kostherrn wohnen, sind dieselben, wo möglich in einer Klasse zu belassen; dies erheischt der Zweck des Unter-richtes und die so notwendige häusliche Kontrolle. Dasselbe gilt auch von leiblichen Brüdern.

5. Endlich soll dem tüchtigeren und gesunderen Lehrer eine größere Unzahl von Kindern zugewiesen werden als dem minderfähigern, minder erfahrenen oder franklichen Lehrer. Im Falle einer Uneinigkeit zwischen dem Direktor und den betreffenden Klassenleherern muß die Entscheidung der Schuldistriktsaufsicht und rücksichtlich dem Hochwürdigen Consistorium überlassen bleiben.

Das wird dem Hochwürdigen Consistorium mit Beziehung auf den Bericht vom

hiernach ift fich in vortommenden Fallen zu benehmen.

Tarnow am 24. Juli 1863.

3. 664.

Verwendung des "II. Sprach= und Lesebuches für die kath. Hant= und Stadtschulen" in der III. Klasse der Landschulen.

Mittelst h. Statthalt. Coons. Erlasses v. 13. Jul. l. J. 3. 15995 wurde hinuber folgendes eröffnet:

"Nachdem vielfach der Wunsch ausgesprochen und auch dahin gehende Unträge von Seiten einiger Länderstellen gestellt worden sind, daß die Verwendung des "Zweiten Sprach» und Lesebuches für die katholischen Haupt und Stadtschulen" statt des "Lesebuches für die dritte Klasse der Landschulen in dieser Klasse der Landschulen genehmigt werden möchte, fand das Staatsministerium mit Erlaß vom 20. Juni l. J. 3. 5357 anher zu eröffnen, daß, solange nicht das vorbereitete neue Lesebuch für die dritte Klasse der Landschulen zur Einsührung vorliegt, gegen die Verwendung des zweiten Sprach» u. Lesebuches in der oberen Klasse der Landschulen mit Schülern de ut sch er Muttersprach, als neben demselben von Seite des Ministeriums kein Alnstand obwalter.

Selbstverständlich dürfen sodann auch Urmengratis= Exemplare des zweiten Sprach= und Lesebuches von den bezüglichen Landschulen angesprochen werden.

Wegen wirklicher Einführung in jenen Landschulen, welche es begehren, sei im vorschriftsmäßigen Wege vorzugehen. Dieß wird dem Hochwürdigem bischöflichen Konsisto=rium zur gefälligen Darnachachtung mitgetheilt." Tarnow 23. Juli 1863.

R. 3. 2059.

Erhöhung des Unterrichtsgeldes an Symnafien und Theilnahme des Lehrförpers an demfelben:

Im "Neichs - Geseth - Blatt." Stück XXIII. des 1. Jahrganges ift S. 270 folgende h. Berordnung des k. k. Staatsministeriums vom 28. Mai 1. J. 3. 51. herüber zu lesen.

"Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 21. Februar 1863 Allergnädigst zu genehmigen geruht, daß daß festgesetzte Schulgeld an jenen Gymnasien, welche dasselbe an den Studienfond abführen, um fünfzig Percent, daß heißt von 12 fl. 60 kr. auf 18 fl. 90 kr. und von 8 fl. 40 kr. auf 12 fl. 60 kr. erhöht und von dem auf diese Weise eingehenden Gesammtbetrage zwei Drittel, sonach dasselbe Ausmaß wie bisher an den Studienfond abgeführt, ein Drittel aber zur Erhöhung der Einnahme für die oberen Lehrstellen an dem Gymnasium, von dessen Schulgelde der Ertrag daß Dritztel ist, verwendet werde.

Der Allerhöchsten Anordnung gemäß haben an vollständigen Gymnasien mit Gin-schluß des Directors sieben Lehrer, welche vermöge der vorschriftmäßigen Rangirung als die

obersten anzusehen sind, — an Untergymnasien mit Einschluß des Directors die vier oberen Lehrer, und zwar an Obergymnasien der erste bis einschließlich sechste Lehrer mit je 15 Percent, der siebente Lehrer mit 10 Percent, — an Untergymnasien aber die oberen vier Lehrer mit je 25 Percent an dem Ertrage der Schulgelderhöhung zu participiren.

Dabei bleiben die gegenwärtigen gesetzlichen Bestimmungen über die Bedingungen

und Modalitäten der Befreiung vom Schulgelde in Kraft.

Für Gymnasien, welche den Ertrag des Schulgeldes an den Studienfond nicht abführen, wird es denjenigen, welche das Schulgeld beziehen, überlassen, es bis zu dem gleichen Maße zu erhöhen.

Die voranstehende Anordnung tritt vom Schuljahre 1863/4 angefangen in Wirksamkeit. Dieß zur Verständigung Mancher. Tarnow am 9. Juli 1863.

L. kość. 1105. 1179.

2. Stypendya dla studentów świeżo fundowane.

- I. Ś. p. Maciej Danek rodem z Wielamowic a osiadły w Suszczynie Obwodu Tarnop. na dniu 3. Sierp. 1855 zmarły, testamentem z tego samego dnia legował 2000 złr. m. k. na fundusz dla swej familii w ten sposób, aby łożony był procent na wychowanie jednego z najbliższych krewnych, któryby posiadał dobre obyczaje i uczyć się pragnął na księdza. Kapitał ma bydź na pewnej hypotece w Wielamowicach ulokowany a procent studentowi przez Zarząd miejscowy wypłacany.
- II. Pewien Kapłan z Myślenic rodem zostawił znowu 500 złr. na stypendyum dla ucznia z Myślenic lub z parafii Myślen. rodem, któryby po skończonej 4. klasie normalnej z wyszczególnieniem w Myślenicach pragnął przejść do Gymnazyum, gdzieby jeśli postępy będą chwalebne, może tej łaski używać aż do 4. klasy włącznie. Procent ma dostać 1wszy przed wybraniem się do Gymnazyum już b. r. ten uczeń, którego Proboszcz miejscowy i Dyrektor szkoły głównej wraz z Burmistrzem jako najgodniejszego obiorą. Prócz pilności w naukach i wzorowej obyczajności włożył szlachetny fundator na ucznia stypendystę, aby na Ś. Michał przystępywał do spowiedzi i do komunii św. a modły czynił za duszę jego.

Ohy młodzież uboga więcej doczekała się podobnych Fundatorów, szczególniej w tych, którzy z domu nie wynieśli majątku, lecz na koszt skarbu publicznego wychowani zebrali majątek niepośledni.! Cześć i wiekuisty pokój Fundatorom wyż wzmiankowanym!

Tarnów 23. Kw. 1863.

L. 101.

Niektóre przestrogi dla Nauczycieli, którzy oraz są organistami, kościelnymi....

Ważne, bardzo ważne jest powołanie Nauczyciela, bo dobry Nauczyciel może się wielce do wykształcenia i uszczęśliwienia téj gminy przyczynić, w któréj pracuje. Urząd też Nauczycielski zaraz po urzędzie kapłańskim następuje, i wszelkie inne posady gromadzkie

przewyższa; bo urzędy świeckie doczesnemi się tylko sprawami zajmują, a kościół i szkoła przedewszystkiem władze duszy nieśmiertelnej rozwijają, i tą, jedynie niezawodną drogą, lud wierny i do doczesnego, i do wiecznego prowadzą szczęścia.

Nie tam albowiem znajdziesz wyłącznie dobrych ludzi, gdzie ich surowość prawa w karbach przyzwoitości i obyczajności utrzymuje, ale tam, najpewniej, gdzie z przekonania żyją według woli Bożej. Dla tego też kościół i szkoła już od wieków w najściślejszym zostawały związku; a kościół jako Matka wskazywał zawsze szkole drogi, którymi postępywać miała, aby się do uszczęśliwienia, powierzonej sobie dziatwy przyczynić. Co szkoła w rozwijaniu władz i ćwiczeniu w obyczajności rozpoczyna, to kościół dalej z zbawienniejszym prowadzi i rozwija skutkiem aż do śmierci każdego. Bez kościoła zatem byłoby wszelkie nauczanie ludu, które przez cały doczesny żywot trwać musi, niedostatecznem. Tylko wspólne, zgodne i jednomyślnie do ustaw kościoła zastosowane działanie, może korzystnie na wychowanie i uszczęśliwienie naszego wpłynąć ludu.

Od najdawniejszych też czasów bywali Nauczyciele nie tylko po wsiach, ale i po miastach także sługami kościoła jako Organiści kościelni, i t. p. i jako tacy różne mają obowiązki, które nie wszystkim zdają się bydź wiadome, i dla tego też o tych podwójnych lub potrójnych obowiązkach nieco pomówimy, wynurzając przy tem życzenie ich wypełnienia, bo przez ścisłe wypełnianie onychże wieleby dobrego zrobić mogli.

Skreślenie tych powinności niech służy jako dodatek do owych Przestróg w języku niemieckim, które stanowią treść VIII. i IX. Kurendy szkol. z r. 1862.

Nastąpi: A. Jak się ma Nauczyciel w ogólności zachowywać.

Z Konsystorza Biskupiego.

Tarnów dnia 30. Lipca 1863.

Franciszek Szlósarczyk,

Oficyał i Wikaryusz jeneralny.

Jan Figwer.

Kanclerz prow.